

DFID Department for International Development

ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ УКРАЇНИ

Програма малих проектів

Розбудова демократії шляхом розвитку громад і посилення впливу представників соціально вразливих груп, що мешкають в цих громадах, на вирішення питань важливих для їхнього життя

Чому саме «Демократизація України»?

Впродовж кількох поколінь люди у закритих суспільствах жили з вірою в те, що їх життя перебувало під повним контролем влади. Від влади очікувалося, що вона має забезпечувати всі потреби громадян, і водночас, вважалося, що на владу неможливо впливати і навіть годі намагатися її зрозуміти. Однак з тих часів в Україні відбулись значні зміни, що вплинули на процес демократизації, і зараз європейську інтеграцію проголошено стратегічною метою.

«Демократизація України: програма малих проектів» здійснюється за фінансової підтримки Міністерства Великої Британії у справах міжнародного розвитку. Метою Програми є посилення демократичного голосу громадян і переведення процесів демократизації зі сфери політичної дискусії до рівня повсякденного життя людей у громаді. Програма спрямована на зміну ставлення, відносин і сприйняття процесів у громадах, і демократизацію країни шляхом розвитку спроможності громад.

Програма «Демократизація України» спрямована на сприяння розвитку громадянського суспільства та демократії участі шляхом розвитку і залучення громад, підтримує інноваційні підходи до вирішення проблем незможності і соціальної вразливості у громадах шляхом посилення голосу представників найбільш вразливих груп, які зазвичай виключені з процесу прийняття рішень і у яких не вистачає впевненості у собі для того, щоб їх голоси були почутими. Програма сприяє розвитку спроможності членів громад на місцевому рівні брати участь у прийнятті рішень щодо питань, які впливають на їх життя.

Попри те, що Програма впроваджується лише у двох областях, ми вважаємо її Програмою «Демократизації України», оскільки здобутки Програми широко розповсюджуються в Україні, і їх можна поступово відтворити в інших громадах, які сьогодні не охоплені Програмою. Програма полягає у створенні і запровадженні інноваційних моделей демократичної участі та прискоренні позитивних змін. Досвід і методики Програми можуть використовуватися й іншими громадами. Активісти громад – провідники позитивних змін – розробляють і реалізують проекти і зможуть використовувати зна-

ння, здобуті у ході виконання Програми, в інших ініціативах, у такий спосіб посилюючи їх вплив.

Ключові принципи Програми «Демократизація України»

Інноваційність: Програма сприяє подальшій розбудові спроможності на рівні громад, збільшує можливості обміну досвідом між двома областями, а також допомагає у створенні середовища для навчання всередині громад та поміж ними, коли можна розробити і апробувати нові і творчі підходи до вирішення проблем громади. Для підтримки проектів, що виконуються коаліціями місцевих громадських організацій, Програма застосовує підхід, спрямований на розвиток і зміцнення партнерства.

Розробка моделей: Програма створює нові моделі участі і розбудови громад, а також досліджує, у який спосіб моделі з інших країн можуть бути адаптовані до великої кількості особливостей і обставин в Україні. Програма також має на меті визначення складових процесу демократичної участі, які можуть бути відтворені в інших громадах. Також Програма сприяє широкому розповсюдженню найкращих концепцій, процесів і досвіду практичної діяльності серед інших громад та організацій громадянського суспільства.

Залучення та участь: Програма спрямована на ширше залучення цільових груп до активної участі в проектах; ширше залучення засобів масової інформації до висвітлення змін, що відбуваються внаслідок реалізації проектів; надання допомоги проектам у налагодженні співпраці з представниками місцевої влади і підприємницької спільноти. Програма також наголошує на важливості місцевих коаліцій і розбудові спроможності як коаліцій, так і їх партнерських організацій шляхом розширення можливостей для участі, навчання і обміну досвідом між провідними командами у кожній громаді.

Що ми робимо?

Програма складається з двох основних компонентів: надання консультативної допомоги і грантування проектів вибраних громад у Донецькій та Львівській областях. Програма надає експертну методологічну підтримку

Програма фінансується Міністерством Великої Британії (DFID) у справах міжнародного розвитку
<http://www.britemb-ukraine.net>

ку шляхом проведення тренінгів, консультування, публікування необхідної літератури з метою підтримки громад у розробці та виконанні їх проектів. Після посилення спроможності коаліцій місцевих громадських організацій і розроблення ними проектів, Програма надає фінансову підтримку цим коаліціям. У ході виконання проектів коаліції налагоджують партнерські стосунки з місцевою владою, представниками бізнес-кіл і засобами масової інформації.

Як ми це робимо?

Програма «Демократизація України» почалася в серпні 2003 року як інноваційна і багато в чому унікальна програма, яку здійснював консорціум трьох українських громадських організацій – Творчого центру «Каунтерпарт», Комітету виборців України і Незалежного центру політичних досліджень - у партнерстві з Британською Радою. Сьогодні виконання Програми продовжують Комітет виборців України та Незалежний центр політичних досліджень у партнерстві з Британською Радою. Програма базується на моделі розвитку громад, що включає в себе взаємодоповнюючі складові: створення умов для участі місцевих уразливих цільових груп і підвищення їх активності; розбудову спроможності ключових національних НУО; розвиток місцевих НУО та їх спроможності надавати якісні соціальні послуги на місцях; Програма також сприяє розвитку тісного партнерства між представниками громадських організацій, місцевої влади, бізнесу і засобами масової інформації. Ця комплексна система поєднує проекти громад з розбудовою спроможності і створює зв'язки всередині громадських організацій, між ними та державними установами, місцевою владою та іншими зацікавленими сторонами.

Демократична участь – це вміння, якому можна навчитись. Програма представляє механізми демократичної участі через співпрацю всередині коаліцій і партнерські стосунки, спільне прийняття рішень і користування ресурсами, а також створює умови для того, щоб кожний голос був почутий. Програма працює для того, щоб допомогти людям зрозуміти, що існують інші шляхи вирішення проблем бідності та соціального виключення.

Щоб допомогти поширенню знань і побудувати міцні громади, що готові навчатися і саморозвиватися, Програма розбудовує спроможність громад в рамках їх проектів шляхом поєднання просвіти і консультування і сприяє поширенню ними новоотриманих знань і вмінь. Програма також пропонує заходи з обміну знаннями між громадами, навчальні поїздки, а також можливості практичного застосування знань представниками громад в організаціях, що беруть участь у Програмі. Здобутки Програми сприяють розвитку громад, посилюють навички активістів коаліцій та їх спроможність брати актив-

ну участь у проведенні публічних обговорень між представниками громад, місцевої влади та підприємцями.

Демократія передбачає прозорість процесів прийняття рішень, а також вільний обмін інформацією та її поширення шляхом залучення незалежних засобів масової інформації. Програма підтримує налагодження стосунків між громадами і засобами масової інформації і підкреслює роль ЗМІ у тому, щоб голоси всіх груп у громадах буди почуті.

Партнерство та обмін інформацією та досвідом

Щоб оптимізувати процес навчання та підтримати розвиток партнерських стосунків і спільної діяльності, Програма сприяє проведенню обмінів досвідом, створенню можливостей для практичного застосування знань, що дозволяє учасникам місцевих коаліцій та їх партнерам у громадах відвідувати організації в інших громадах і працювати разом з членами консорціуму. Програма сприяє взаємодії та об'єднанню між громадами у Донецьку і Львові, які залучені до виконання подібних мікропроектів. Крім обміну інформацією про винесені уроки і аналіз різноманітних ситуацій, що мали місце під час виконання проекту, між регіонами, подібні заходи є значним внеском до побудови команди і кращого порозуміння між людьми, що мешкають у різних громадах.

Постійна розбудова спроможності, що є важливим елементом програми ДУ, базується на принципах відкритого обговорення складних завдань, проблем і потреб між партнерами, постійному отриманні відгуків від усіх працівників, гнучкості у визначенні потреб і плануванні окремих заходів. До цього процесу залучається максимально широке коло учасників, включаючи членів основної команди Програми, регіональних координаторів, тренерів і консультантів Програми, які взаємодіють на основі культури «необвинувачення», взаємної поваги і дотримання етичних принципів Програми. Напрямок розбудови спроможності включають в себе управління великими проектами, управління змінами, новітні методології розвитку громад, соціально-економічне планування та розвиток громади, зв'язки з громадськістю, стандарти соціальної роботи, розвиток соціального підприємництва та фондів розвитку громад.

Вплив соціально вразливих членів громад на прийняття рішень з питань, що впливають на їх життя, є найважливішим елементом Програми. Знання, вміння та навички, здобуті в рамках Програми до теперішнього часу, свідчать про те, що пропонувані Програмою моделі розвитку можуть бути відтвореними в усій Україні.

